

Література

1. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 р., № 1058-IV з останніми змінами 1.01.12 р.
2. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 08.07.2010 р., № 2464-VI.
3. Положення про Пенсійний фонд України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 р. зі змінами і доповненнями.
4. Положення про Управління ПФУ в районах, містах і районах у містах, затверджене Постановою правління ПФУ 30.04.2002 р., № 8-2 зі змінами і доповненнями.
5. Постанова Правління Пенсійного фонду України "Про затвердження Порядку розроблення, затвердження та виконання бюджету Пенсійного фонду України" від 31.08.2009 р., № 21-2 зі змінами і доповненнями.
6. Ватуля І. Облік у бюджетних установах / І. Ватуля, М. Ватуля, М. Левченко. – Львів : Вид-во ЦУЛ, 2009. – 222 с.
7. Лемішевський В.І. Бюджетні установи: бухгалтерський облік, оподаткування та звітність : навч. посібн. / В.І. Лемішевський, А.М. Дідик. – Львів : Бухгалтерський центр "Ажур", 2009. – 912 с.
8. Шара С.Ю. Бухгалтерський облік в бюджетних установах і організаціях : навч. посібн. / С.Ю. Шара. – К. : Центр навч. літ-ри, 2011. – 440 с.

Юрченко А.Б. Механізм формування доходів бюджету територіальних подразделень Пенсійного фонду України і їх учт

Исследован механизм формирования доходов бюджета территориальных подразделений Пенсионного фонда Украины; теоретические аспекты организации и ведения бухгалтерского учета их доходов. Усовершенствована система счетов территориальных подразделений Пенсионного фонда Украины как бюджетных учреждений в части доходов общего и специального фондов.

Ключевые слова: доходы, бюджет Пенсионного фонда, общий фонд бюджета, специальный фонд бюджета, бюджетные поступления, внебюджетные поступления.

Yurchenko O.B. The mechanism of formation of revenues of territorial divisions of the Pension Fund of Ukraine and their accounting

The mechanism of formation of revenues of the territorial divisions of the Pension Fund of Ukraine, the theoretical aspects of the organization and accounting of their income. The system accounts territorial units of the Pension Fund of Ukraine as part of budget institutions in general and special revenue funds.

Keywords: income, budget, pension fund, general fund budget, special budget fund, revenues, off-budget revenues.

УДК 338.2 *Доц. І.В. Цюпко, канд. екон. наук – Львівський ДУВС;
доц. О.М. Вітер, канд. пед. наук – Львівський ін-т економіки і туризму*

КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА – ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

Проаналізовано основні явища і тенденції конкурентоспроможності українських туристичних підприємств, зокрема в інноваційно-інформаційній та управлінській сферах. Визначено основні шляхи вирішення проблеми конкурентоспроможності.

Ключові слова: економічна безпека, інновації, конкурентоспроможність туристичних підприємств, інноваційно-інформаційна та управлінська сфери.

Вступ. Ефективна інтеграція вітчизняної економіки у світову може відбутися лише за умови досягнення високого рівня конкурентоспроможності її суб'єктів господарювання. Основою сучасної конкурентоспроможності виступа-

ють інновації – інформаційні та управлінські. Саме вони створюють конкурентні переваги і дають змогу посідати гідне місце в суспільно-цивілізаційному розвитку країни. Отже, ключовим завданням економічної політики України є підвищення конкурентоспроможності підприємств, зокрема туристичних, на інноваційних засадах і створення для цього відповідних умов. Серед чинників формування і підтримання умов конкурентоспроможності є проведення конкурентної політики, адекватної міри розвиненості економічної системи й такої, що стимулюватиме виникнення перерахованих інновацій. Процеси розроблення і впровадження того чи іншого виду інновацій тісно взаємопов'язані, взаємозалежні та не можуть здійснюватися автономно один від одного. Наприклад, відсутність відповідних управлінських, інформаційних інновацій не спричинить розробку і впровадження техніко-технологічних і структурних інновацій і, навпаки, відсутність останніх робить перші два види малоефективними.

Постановка проблеми. Досягнення туристичними підприємствами переконливих, сталих, конкурентних переваг є одним із найважливіших категорій ринкової економіки, які характеризують здатність підприємства вчасно та ефективно адаптуватися до умов зовнішнього середовища, що швидко змінюється, протистояти кризовим явищам в економіці, виживати та розвиватися навіть за несприятливих макроекономічних умов. Особливої актуальності це питання набуває сьогодні, в ситуації виникнення та поглиблення світової фінансово-економічної кризи, яка значною мірою ускладнює умови функціонування всіх суб'єктів господарювання, істотно посилюючи конкурентну боротьбу та ускладнюючи виживання туристичних підприємств в умовах ринку. Відсутність нових конкурентних розробок і теоретико-методологічних положень щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємств в умовах ринку зумовлює необхідність і актуальність дослідження цієї проблеми.

Аналіз останніх публікацій. Теоретичні, методологічні й практичні питання забезпечення конкурентоспроможності підприємств досліджували такі відомі вітчизняні дослідники, як: Ю. Іванов, Н. Лепа, О. Нефедова, І. Отенко, С. Савчук, Г. Азоев, А. Челенков, а також зарубіжні вчені-економісти – Ф. Котлер, М. Портер, А. Томсон, І. Ансофф, Г. Ассель та ін.

Мета дослідження. Обґрунтування теоретичних підходів щодо сутності забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств, зокрема в інформаційній та управлінській сферах.

Виклад основного матеріалу. На мікрорівні підвищення конкурентоспроможності потребує кардинальної реорганізації системи внутрішньо-фірмового управління, переведення його на принципи сучасного стратегічного менеджменту. Досвід українських туристичних підприємств свідчить, що на підставі традиційних важелів не можна забезпечити адаптацію підприємств до ринкових умов господарювання, домогтися позитивних структурних зрушень.

Вирішення ключових завдань, що входять у комплекс організаційних, управлінських заходів із створення і впровадження системи внутрішньо-фірмового стратегічного менеджменту на туристичних підприємствах, об'єктивно потребує не тільки власних зусиль з боку підприємств, але й цілеспрямованого та зацікавленого сприяння з боку держави. Питання переходу до нової управлінської парадигми повинні стати наріжним каменем сучасної економічної політики. У загальнонаціональному масштабі важливим є:

- забезпечення умов для отримання сучасних економічних знань усіма верствами населення;
- підготовка економістів і менеджерів-професіоналів, здатних підняти національний туристичний бізнес і його міжнародну конкурентоспроможність; разом з економічною наукою та практикою виховання політичної та бізнес-еліти як носія сучасного економічного світогляду.

Одним із головних чинників забезпечення ефективності системи правління туристичною діяльністю підприємства є інформаційна підтримка управлінських рішень. Саме наявність якісної та повноцінної системи інформації на туристичному підприємстві обумовлює раціональний вибір під час прийняття управлінського рішення. Проте, навіть в умовах неспинного розвитку інформаційних технологій та активного впровадження програмного забезпечення системи управління підприємством, існує багато проблем і критики відносно якості й ефективності інформації.

Законодавчо-управлінські важелі підвищення конкурентоспроможності формуються і реалізуються на макро- і мікрорівнях. Макрофакторами гальмування ефективного економічного розвитку є:

- недосконалість законодавства, пов'язаного з управлінням економічними процесами і діяльністю суб'єктів ринку та неефективність управління державним сектором економіки;
- корупція в управлінських структурах, високий ступінь галузевого лобізму під час прийняття управлінських рішень;
- не виважене реформування відносин власності, зловживання під час здійснення приватизаційних процесів, відсутність ефективного власника приватизованого майна;
- великі (офіційно 32 %, а за експертними оцінками – близько 50 % від ВВП) масштаби "тіньової" економіки, посилення її криміналізації, нелегальне вивезення капіталу з України.

У сучасних умовах істотно зросла роль інформації як на мікро-, так і на макроекономічному рівні. У розвинених країнах швидко розвивається інформаційна складова туристичного бізнесу. На сьогодні світова індустрія інформаційних та комунікаційних комп'ютерних технологій, за оцінками Світового банку, становить більш ніж 800 млрд дол. США, відбувається перехід від економічної до інформаційної ери розвитку цивілізації. Сьогодні до 30 % працездатного населення світу, зайнятого у сфері економіки, пов'язано з обробкою економічної інформації. За деякими прогнозами, ця частка надалі зросте до 70 %.

У сучасних умовах інформаційної насиченості велике значення набувають якісні характеристики інформації, які повинні забезпечувати високий рівень інформаційного забезпечення і, як наслідок, ефективність управлінських рішень. У науковій літературі акцентують увагу на важливості досліджень якісних характеристик управлінської інформації, проте цю проблему зараз не достатньо досліджено.

Метою роботи є визначення якісних характеристик управлінської інформації, на основі яких можна буде оцінити ефективність того або іншого виду інформації в загальній системі управління на туристичному підприємстві.

Серед основних якісних характеристик, що повинні бути властиві будь-якій управлінській інформації, можна зазначити достовірність, об'єктивність,

повноту, своєчасність, істотність. Проте навіть наявність всіх перерахованих якісних характеристик достатньою мірою не завжди забезпечує ефективність використання управлінської інформації на підприємстві.

У теорії інформації основною якісною характеристикою інформації, яка пов'язана безпосередньо з ефективністю її використання, вважається цінність інформації. Саме цінність інформації повинна лежати в основі оцінки ефективності використання управлінської інформації у процесі прийняття управлінських рішень на туристичному підприємстві. Проте інформація може отримати статус "цінна", якщо вона має якісні характеристики, наведені вище. Отже, можна вважати цінність управлінської інформації узагальненим показником її якості, який характеризує наявність достатньою мірою інших характеристик.

З одного боку, виділивши такі характеристики, можна здійснювати оперативний контроль існуючих видів інформації з оцінкою якісних характеристик для потенційних користувачів для того, щоб користувач знав якісний рівень інформації, на основі якої він прийматиме управлінське рішення. З іншого боку, можна управляти цим якісним рівнем, тобто у процесі створення та підготовки інформації удосконалювати якісні характеристики до встановленого нормативного рівня.

У роботі розглядаємо поняття "цінність" і "старіння" інформації у взаємозв'язку й підкреслюємо, що цінність інформації не залежить безпосередньо від міри її старіння. "Ценность информации определяется с учетом цели, с которой информацию получают". Отже, цінність управлінської інформації на підприємстві можна визначити лише, виходячи з мети її використання, а одна й та ж інформація матиме різну цінність для різних управлінських цілей.

У роботі проаналізовано публікації з питань цінності інформації й виділено два підходи її формалізованої оцінки. У рамках першого підходу "ценность информации измеряется приращением вероятности достижения цели (пользователем)", а другий підхід передбачає, що "мера ценности информации – есть функция приближения к цели (минимизирующая "функцию штрафов" в теоретико-игровом смысле)". На нашу думку, для оцінки цінності інформації під час прийняття управлінських рішень й оцінювання їх ефективності більш доцільно застосовувати другий підхід, при якому простіше виміряти ступінь досягнення мети внаслідок реалізації управлінського рішення й виразити мету в грошових одиницях. Отже, цінність управлінської інформації можна оцінити шляхом виміру ступеня досягнення мети.

Головною метою будь-якого туристичного підприємства є підвищення ефективності діяльності. Тобто цінність використовуваної інформації визначається через досягнення планованої ефективності діяльності підприємства. "Ценность информации, необходимой для управления подсистемой... , можно определить по критерию эффективности функционирования данной подсистемы".

Тоді оцінку цінності управлінської інформації на підприємстві варто проводити через показники, що характеризують ефективність діяльності. Ефективність діяльності підприємства характеризують різні показники, серед яких і абсолютне значення чистого прибутку, і відносні показники рентабельності. Таким чином, у стратегічному (глобальному) плані економічну безпеку гарантує лише конкурентоспроможна економіка і зокрема конкурентоспроможні туристичні

тичні підприємства, а основою сучасної конкурентоспроможності виступають інновації – інформаційні та управлінські.

Література

1. Павлова В.А. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка та стратегія забезпечення : монографія / В.А. Павлова. – Донецьк : Вид-во ДУЕП, 2006. – 276 с.
2. Мунтіян В.І. Конкурентоспроможність національної економіки, як головний критерій економічної безпеки / В.І. Мунтіян // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 2. – С. 123-128.
3. Войчак А.В. Конкурентні переваги підприємства: сутність і класифікація / А.В. Войчак, Р.В. Камишніков // Маркетинг в Україні. – 2005. – № 2. – С. 154-158.

Цюпко И.В., Витэр О.М. Конкурентные преимущества туристического предприятия – залог обеспечения экономической безопасности страны

Проанализированы главные события и тенденции конкурентозависимости украинских туристических предприятий, особенно в инновационно-информационной и управленческой сферах. Обозначены главные пути разрешения проблемы конкурентозависимости.

Ключевые слова: экономическая безопасность, инновации, конкурентозависимость туристических предприятий, инновационно-информационная и управленческая сферы.

Cyupko I.V., Viter O.M. The competitive edges of tourist enterprise are a mortgage of providing of economic security of country

The article analyzes the main negative phenomena and trends in competitiveness of Ukrainian enterprises, in particular in innovation and information and management areas. The main ways to solve the problem of competitiveness.

Keywords: economic security, innovation, enterprise competitiveness, innovation and information management field.

5. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ

УДК 674.213

Доц. Р.Я. Кіндрат¹, канд. екон. наук; доц. О.Б. Ференц¹, канд. техн. наук; асист. О.О. Ференц¹; доц. П.М. Рибіцький², канд. техн. наук; ст. викл. Н.Г. Лук'янова²; асист. В.С. Клішова²

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ НОРМУВАННЯ ВИТРАТИ СИРОВИНИ У ВИРОБНИЦТВІ ПАРКЕТНИХ ВИРОБІВ

Розроблено науково обґрунтовані нормативи витрат деревини хвойних та листяних порід у виробництві сучасних паркетних виробів. Запропоновано технологічні режими та заходи з економії сировини. Запропоновано ресурсощадні технології з виготовлення сучасних видів паркетних виробів.

Наведено методiku розрахунку економічної ефективності з нормування витрат сировини у виробництві паркетних дощок і щитів.

Ключові слова: пиломатеріали, заготовки, нормативи, технологічні режими, економічна ефективність, рекомендації.

Матеріали для розроблення заходів з економії сировини підготовлено на основі узагальнення передового досвіду вітчизняних підприємств, а також закінчених науково-дослідних робіт та ін. [1, 3]. Неощадливе використання матеріальних ресурсів є причиною перевитрати їх на одиницю продукції і збільшення втрати в процесі виробництва паркетних виробів. Скорочення витрати матеріалів на одиницю продукції можна досягти шляхом проведення організаційно-технічних заходів без великих капітальних витрат або шляхом удосконалення технології і впровадження нового обладнання.

Початковими даними для розробки плану організаційно-технічних заходів щодо економії матеріалів у виробництві є:

- пропозиції з використання в національній економіці досягнень науки і техніки, результатів закінчених науково-дослідних робіт;
- патенти, авторські свідоцтва і раціоналізаторські пропозиції та інша інформація, що належить до питань економії матеріалів;
- норми витрати матеріалів у базисному році;
- завдання інженерно-технічним працівникам зі середнього зниження норм витрати найважливіших видів матеріалів на виробництво паркетних виробів за встановленою номенклатурою на період, що планується.

Впровадження організаційно-технічних заходів супроводжується зазвичай економією матеріалів. Економія прямо пропорційна об'єму впровадження конкретного заходу і характеризує ефективність його впровадження. Об'єм впровадження представляє частину використовуваного в цьому виробництві матеріалу або об'єму виробництва продукції, охоплену заходом, що впроваджується у плановому році.

Робота зі складання проекту плану організаційно-технічних заходів починається на початку року. У проекті плану зазначають весь перелік можливих

¹ НЛТУ України, м. Львів;

² Північний (Арктичний) федеральний університет, м. Архангельськ